

PODARZE (32) *sb n*

o oraz e jasne; -a- (22), -ã- (2); -ã- *MycPrz*; -a- : -ã- *Leop* (5:1).

sg *N* podarze (4); -e (2), -(e) (2). ◇ *G* podarzą (2); -ã (1), -(a) (1). ◇ *A* podarze (17); -e (2), -(e) (15). ◇ *I* podarzym (1) *Diar*, podarz(e)m (1) *SkarŻyw*. ◇ *pl N* podarzą (1) *Leop*, podarza (1) *MycPrz*. ◇ *A* podarzą (4); -ã (3), -a (1); -ã *ForCnR*; -ã : -a *Leop* (2:1). ◇ sg *G a. pl A* podarzą (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVII w.

Dar, prezent (32) : *BierEz M*; *MiechGlab* 18; (*nagł*) Dzięki za podarze Gołpodarzowi. (–) Darował nas pan gołpodarz. *LudWieś* A3, A2, A3v; Ráyce Rzymłcy fłyżąc przyfcie Alexandrá bárzo fie przelękli/ zgromádziwłszy lud fłozyli podárze Alexandrowi/ fiełcdziefiát [!] tyfiąc funtow złotá/ y fto złotych koron iemu połfáli *HistAl* B5v; *Diar* 23; *Mqcz* 225b; *MycPrz* I C3v.

podarze komu (1): Gdzież też kxiążę Boleśław Pudicus [...] wdzięcznie gi prziiął y darował znamienicie drogimi fłorkami, nad to czo też fami za fwe pieniądze fłkupowali, na podarze Carzowi tatatfkiemu [!]. *MiechGlab* 18.

Zwroty: »podarze brać« (1): Y aczkolwiek [*młodzieniec*] v pana Szczeńciá wielé vpráfzál a znamienité podarzá bráf/ a wfzákże przeto niemogł nitz dźiedzicznego doftępicz. *ForCnR* Cv.

»da(wa)ć podarze; podarze dane« [*szyk zmienny*] (3;1): Tatarfkim panom mułi podarze dać. *MiechGlab* **6; *Leop Esth* 9/22, *Prov* 21/14; Przyaciélu fláchetny/ iákoż to może być/ bo Krol nigdy mię nie widział/ áni znał/ ánim ia oycu twe^{mv} nieco dobrego vczynił/ á przeczże mi dał thák drogie podárze? *HistRzym* 91v.

»podarze podarować« (1): áza fłacyią mamy od krolá álbo podárze podárował nam? *BudBib* 2.Reg 19/42.

»posłać za podarze« (1): Y wziął Acház srebro y złoto/ ktore náleziono w domu Iehowy/ y wfkárbiech domu krolewfkiego/ y posłał krolowi Afzurfkiemu (zá) podárze. *BudBib* 4.Reg 16/8.

»podarze przyjąć« (1): Rátay nowych fig názbierał/ A Páná imi dárował. Pan podárze prziiął wdzięcznie *BierEz* A2.

»podarze przynieść« (1): GDy mi Ambroży brat podárza y vpominki tve przyniołf/ oddał mi záráz y líft bárzo wdzięczny [!] *Leop* *B2.

Szereg: »podarza i upominki« (1): *Leop* *B2 cf »podarze przynieść«.

Przen (4) : y iufz w rękú trzymaiąc [*Symeon*]/ nie krew bydlęcá/ ále ono zbáwienie fwiátá/ y vbłáganie grzełznych/ y báránká złości gładzácego/ vkazał fię z bogátym podárzem przed oczymá Bogá fwego *SkarŻyw* 113.

a) *Tekst dedykowany komuś* (3) : Raczże tedy T M. teraz prziiąć od fługi fwego, tę moię praczá za dar chocia nie wielki, wíeczey wolá niżli podarze obaczaiąc. *MiechGlab* *3.

Zwroty: »podarze ofiarować« (1): Ale iákózkolwiek, ábych pokazał fie tym, zem iest dawnym fługá domu Wá. Wielmożności: tedy to pápiérowé podárze W.M. Pánu fwemu M. ofiáruię. *SarnStat* 228.

»podarze przyjąć« (1): Nie wátpię że W.M. to podárze [*tj. księgi prawa koronnego*] wdzięcznie odemnie fługi fwego prziiamą *SarnStat* 550.

a. *Prezent mający na celu przekupienie* (2) : *BudBib* I 152b *marg*; Służył ieden piękney y zaczney Rzymiáncze [...] ále ona [...] pátrzyć nań niechciálá/ ták iż on fzaleniecz [...] przenaiął iey fłuźbifłá/

ktora nádziewáiąc sie tym ielźcze wíetłżego podárza/ gdzieby była co ípráwiłá/ námowiłá pániá/ żeby [...] *GórnDworz Bb2v*.

b. *Dar ofiarny na rzecz świątyni w Starym Testamencie (6) :*

podarze czyje [= od kogo] (1): Leop Num 7 arg cf Szereg.

Zwroty: »podarze brać, wziąć« [szyk zmienny] (1:1): A to (ieft) podárze ktore brać będziecie od nich: złoto/ y írebro/ y miedz. *BudBib Ex 25/3, Ex 25/2.*

»ofiarować podarze« (1): Wíśyłtcy mężowie y niewiáły/ z naboźną myłłá offiárowáły podárza/ áby sie to ípráwiłó/ co był przykazał Pan/ przez ręce Moizełłowe. *Leop Ex 35/29.*

»zdać podarza (pl A a. sg G)« (1): Gdy wíęcye niż było potrzebá zdano podárza *Leop Ex 36 arg.*

»zniesć podarze« (1): Mow do fýnow Izráelowych/ że mi zniołá podárze: od káźdego mężá/ ktorzy ochotnym íercem dadzą wezmiecie mi podárze. *BudBib Ex 25/1.*

Szereg: »podarze a ofiara« (1): Podárza á Offiáry Kxiáźát Íráelłkich według pokolenia ich/ ná poświęćanie Przybythku Bożego y Ołtarzá. *Leop Num 7 arg.*

c. *Prywatnie ufundowane stałe wynagrodzenie (1) :* czego [łaski króla Stefana] iáłny árgument był/ oné miłóściwé y łáłkáwé przez listy włkázýwánia do mnie/ [...] á ofobliwie ono podárze máluczkié/ [...] które mi potym zá zelźciem iego/ nie bez żalu mégo z gárści [...] wyięto. *JanNKar Bv.*

Synonimy: poczta; **b.** *ofiara.*

Cf **PODAREK, [PODAROWANIE], PODARUNEK, PODARZENIE**

KW